

Секція 2. Методика викладання профільних дисциплін у вищих мистецьких закладах.
Інструментарій мистецтвознавця. Проблеми сучасної художньої освіти

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-301-2-55>

Кушнір Веста, студентка магістратури кафедри техніки та реставрації творів мистецтва НАОМА (науковий керівник: кандидат мистецтвознавства, доцент Т. Р. Тимченко)

Порівняння підходу до освітніх програм з реставрації у НАОМА та Франції (з досвіду особистого спілкування)

Ключові слова: реставраційна освіта, Франція, реставрація, міжнародна співпраця.

Vesta Kushnir, MA student, department of technique and restoration of artworks, NAFAA (academic mentor: phd, associate professor, head of the department of technique and restoration of artworks, NAFAA Т. Tymchenko)

Comparison of the approach to restoration education programs at NAFAA and French heis (based on personal communication experience)

Abstract: The report presents a comparison of the higher education programs for restorers at the National Academy of Fine Arts and Architecture and at two French higher schools – École européenne de l'art des matières (city of Albi) and École supérieure d'art d'Avignon. The peculiar features of both higher schools are determined. Some of them may be interesting for the development of higher education of restorers in Ukraine.

Key words: education of restorers, France, institution of higher education.

Освітні програми на кафедрі техніки та реставрації творів мистецтва НАОМА базуються на поєднанні практичних занять з теоретичними знаннями. З першого курсу бакалавра студент отримує базову теоретичну підготовку з поступовим введенням в програму практичних завдань з реставрації творів мистецтва, паралельно з удосконаленням навичок з рисунку і живопису чи скульптури. Крім загального курсу з історії мистецтва, додаються поглиблені знання з іконографії, експертизи, оціночної діяльності, що формує повагу до культурної спадщини і розуміння цінності кожного предмету, який потрапляє на реставрацію. Також викладаються спецкурси з хімії, фізики й біології, адаптовані під потреби реставраторів. Різьблення по дереву, спецфото, копіювання є необхідними для формування майбутнього усебічно розвиненого фахівця. Для подальшого розвитку освіти в Україні корисним є порівняння з двома навчальними закладами у Франції.

EEAM (École européenne de l'art des matières) – ЗВО в місті Альбі, що пропонує програму підготовки фахівців з реставрації старих споруд з технічними навичками будівельника. Курс розрахований на 1169 год. З розмови з професором Яніком Дабу я дізналася, що в програмі

Section 2. Methodology of teaching specialized disciplines in higher art institutions.
Art critic's toolkit. Problems of modern art education

підготовки реставраторів головні навички, що здобуваються, є суто технічними; усі необхідні знання надаються під час виконання завдань з реставрації, а також інших дотичних технік, необхідних в будівництві, і потреби в теорії (як основи професіоналізму) не виникає. Другим важливим аспектом підготовки є стислий термін виконання завдань: студенту необхідно виконувати реставраційні роботи з ритмом, заданим викладачем і комфортним для замовника, – впродовж тижнів, а іноді навіть і декількох днів. Студентів навчають працювати з замовником і підлаштовуватися під його часові рамки.

Другий ЗВО – це ESAA (École supérieure d'art d'Avignon). Бакалаврська програма триває 3 роки, після чого є можливість продовжити навчання у магістратурі впродовж 2-х років. Тут існують два напрямки навчання – сучасне мистецтво і реставрація художніх об'єктів та етнографічних пам'яток. На першому курсі навчання є спільним: це базовий теоретичний курс з обох дисциплін в поєднанні з творчими завданнями, тому в подальшому студенти обох спеціальностей отримують краще їх розуміння і мають можливість впевнитися у вірному виборі майбутньої професії. Такий підхід забезпечує взаєморозуміння фахівців та їх кращу обізнаність в дотичних сферах.

Спілкування з директором школи Морганом Лабаром дало мені розуміння індивідуального підходу до кожного студента і вільну інтеграцію в навчальний процес в залежності від вже набутих навичок. Цей підхід дає можливість найбільш ефективної освіти за найменш короткий час. Інтеграція в навчальний процес може бути на будь-який з років навчальної програми залежно від здібностей і знань студента, що дає можливість уникнути зайвих повторних проходжень програми і допомагає студенту в подальшому не втратити інтерес до обраної професії.

Отже, навчальна програма в НАОМА складена на достойному рівні, в порівнянні з навчальними закладами Європи, зокрема Франції. Навчальні заклади, такі як ESAA, відкриті до співпраці, що дає можливість обміну досвідом і вдосконалення підготовки реставраторів. Існування програм, націлених на суто технічні аспекти реставрації, на мою думку, зумовлена кількістю старовинних пам'яток культури у Франції та великою потребою в реставраторах. Але такий ненауковий підхід до цієї професії дуже шкодить розумінню важливості саме реставрації як науки в суспільстві та загрожує подальшому існуванню пам'яток культури.

